

BRASSÓI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELEN HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN és SZOMBATON.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	SZERKESZTŐSÉG:	KIADÓHIVATAL:	HIRDETÉSEK DIJA:
helyben házhoz hordva, v. vidékre postán küldve: Egész évre . . . . . 4 frt — kr. Félévre . . . . . 2 " — " Negyedévre . . . . . 1 " — " Február—júniusig . . . . . 1 " 70 " Külföldre egész évre 15 frank.	Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hol a szerkesztővel értekezhetni naponként (ünne- és vasárnap kivételével) d. u. 2-3 óra között. Ide czimzendők a lap szellemi részét illető közlemények. Felelős szerkesztő: Balla Károly. Kéziratok visszaszadására a szerkesztőség nem vállal.	Alexi könyvnyomdája, Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hová az előfizetési pénzek és hirdetések, valamint ezek díjai bérmentve küldendők. Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.	4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr (1-10 sor 50 kr). Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nyílttéri közlemény sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

F. évi június hóval az előfizetések száma esedékessé fog válni.

A t. olvasóközönség a „Brassói Híradó” eddigi számaiból levonhatta azon következtéseit, hogy a lap hangoztatott ígéreteinek minden oldalról megfelelni óhajt; bizonyosságot szerezhett magának arról, hogy a lap ígéretei tényekben is beváltotta.

Már körvonalazván irányelveinket, azon szerény véleményünket nyilvánítjuk, hogy mindazok, kik a „Brassói Híradó”-t eddig oly elismerésre méltó módon támogatták, nem fognak kárhozható kitarthatásunkért, nem azért, mivel a t. olvasóközönségnek oly lapot akarunk kézbe adni, mely az őszinte szókimondáson, az elvtisztaságon s a sokoldalú igények méltatásán alapszik. Mi azt hisszük, hogy álláspontunk nem ingatag, hogy nézeteink a higgadt, komoly gondolkodással nem ellenkezhetnek.

Előfizetési feltételeink helyben kihordva, vagy vidékre postán küldve:

- Egész évre . . . . . 4 frt.
- Félévre . . . . . 2 "
- Negyedévre . . . . . 1 "

Azok részére, kik lapunkat személyesen óhajtják kiadóhivatalunkban átvenni:

- Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
- Félévre . . . . . 1 " 50 "
- Negyedévre . . . . . 75 "
- Egyes szám ára . . . . . 4 "

Tisztelettel

Brassó, 1891. június 6.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Jobbra át, balra át.

(^{1/17}) A magyar parlamenti életben, mióta a kormány olyan törvényjavaslatokkal kívánja a közfigyelmet magára irányítani, melyek akár arra hivatottak, hogy róvason levő tetteit a fontosság csalékony színezetével mintegy ellensúlyozzák, akár azt documentálják — s ez a leggyakoribb — hogy a nemzet legkényesebb érdekét, az alkotmányos életet veszélybe akarja dönteni, valljuk meg őszintén: pompás alkalom nyílik az elveserére. Igaz ugyan, hogy az elvekről a józan ész bizonyos tisztaságot tételez föl, s a kellő nyugodt megfigyelés az elvi kérdésekben oda enged következtetni, miszerint az elv, ha úgy tetszik, a meggyőződés csak egy lehet, mely a korszerűség bizonytalan érveléseitől független s ez nem más, mint az, hogy: az egyéni meggyőződés csak szent, sértetlen oly tiszta lehet, melyért a végletekig kell küzdeni, s azt feladni nem szabad. Bárkiben egyelőre, míg a viszonyok és körülmények praeponderans hatása alatt áll, számos elv találkozhat s mulik idő, míg egy határozott irány kiforhat benne. Ha az megtörtént szólnak az egyéni meggyőződésről. Ez a meggyőződés aztán kizárólagosan irányadó kell, hogy legyen a kérdéses egyén jövődéli cselekvésére. E szerint itél meg bárhonnán fölvetett vallási, társadalmi, politikai kérdést. Ez egy kulcs, mely csálhatatlan, mindent megold s ép azért kellő arányú vegyüléke az erkölcsjogi fogalmaknak. Sajnos, hogy az erkölcsi elem az elv kérdésében előtérbe nyomul, pedig a gyakorlati élet a jogot védelmezi, mely a törvénycikkelyekben nem fixiroztatik kivétel nélkül az ő magasztosságában, de sőt alárendeltetik leggyakorta kicsinyes, a közjót mellőző érdekeknek.

A véderő vita elmúlt.

Itt áll előttünk az államosítási törvényjavaslat.

Az előbbinél is jöttek, mentek a pártemberek. Helyet cseréltek, hiszen, minő egyszerű dolog, csak egy néhány lépés az ellenzék pártjaiból, a kormánypártba s viszont átmenni. Nem kívántatik egyéb e szavaknál: „T. ház! Az előttünk fekvő törvényjavaslatot elfogadom”, vagy „nem fogadhatom el”. Aztán insceniroznak egy kis szavazást s a „miseria plebs” közelebb jut az u. n. bukás örvényéhez, a minék egy cseppet sem örül. Legújabbán beszéd tárgyát képezi Károlyi István grófnak belépése ama bizonyos szabadelvű körbe. Hogy mennyire szabadelvűek az oda tartozók, nem nehéz vitatni, de talán világpolgárisabb, avagy monarchikusabb a gondolkodásuk, mint a mennyire a magyar hazafiságuk őket feljogosítja. Talán szabadabb utat nyítanak a légből kapott közhaza előttünk soha nem tisztelt eszméjének, mint a mennyit e nemzet érvényesülése önmaga részére követel. Ez persze nem szabadelvűség. Legalábbbb nem olyan, minőt őseinktől föltételezni, minőt a magyarok Istene kedvelne, vagy minőt a nemzet sajátjává tehetne. És érthetetlen a különben jó nevű grófnak olyforma nézetnyilvánítása, hogy 4, mond négy év elteltével azonosíthatta az ő meggyőződését a kormánypárt „szent” meggyőződésével. Pedig a véderőtörvény, a consuli bíráskodás, no meg a leghelyesebben, 24 év, a mióta független (?) kormányunk van, talán csak többről szólnak, mint specialisált négy év egy majdnem 25 éves jubileummal szemben?

De hát ezen segíteni nem lehet. Hisz azt szokás hánytorgatni, hogy az idő a legjobb orvos, orvosol az mindent, még az elv szentségét is profanizálhatja.

Hogy Károlyi István gróf lemondott a méltó küzdelemnek nem épen kecsesgető babér-

TÁRCZA.

Da 1.

Nyári est; a csillagos ég,
Ránk mosolyg édesen.
Illatot szór ránk a hársfa, —
Kis kezéd kezemben.

Egybeolvad mély sóhajunk,
Szótlanul csak állunk,
Pedig úgy fáj a szívemnek
Néma hallgatásunk.

Száll a felhő messze, messze —
Elváltasz a végzet;
S akkor sirva bánom meg, hogy
Nem vallottam néked!

Temetés.

(Karczolat.)

— A „Brassói Híradó” eredeti tárczája. —

Belép a papi udvarra Mezei János. Ő a halotti kém. Óvatosan lépdel a lak felé. Vigyázkodik, nem jár-e szabadon a házi úr, a „Duna”, melynek éles fogaival nem szeretné érintkezésbe hozni avatag harsnyáját. Bántatlanul éri el a pitvart. Süvegét a tornácra helyezi, aztán lesimítja kőcosos haját s tiszteletteljesen koppant az ajtón. »Szabad!» hallszik a szobából s Mezei uram az óriás termetű tisztelendő úr előtt áll. Kezet csókol, s arra tisztességes távolban vesz állást.

— Tán képét hozott János bá'?

— Arra is kerül a sor, hanem most csak azt

jelentem alázatossággal, hogy Dombi Márton komám uramat az Isten elszóltotta ez árnyékvilágból.

Mezei János ezt mind egy lélekzettel mondá el, Fel is szuszszant rá megkönnyebbülten.

— Hát milyen temetést kívántok? — (A tisztelendő úr nyájaskodni kezdett.)

— Hát istálom, pappal, kántorral, harangozóval négy miniszterrel. Egy nyúlfarknyi búcsuztatót is kérünk, mert megérdemli: jó szerző ember volt s fáin erdőpásztor. Sohasem hajtotta be marháinkat a tilosból.

Mezei ezt nyugodt lélekkel adá elő s szánólag csóváltatá tapasztalt fejét.

— Jól van Mezei, de a harangkötelet meg kell fagygyazni!

— Értem, istálom, elhoztam a stólat is. S ezzel lázas sietséggel rántá elé dészúszíjját (övét) s nagy lelkiismeretesen olvasá le a fekete asztalra a keserves piczulákat s sustákokat szép katonás glédában, s megmetszámllálá azokat újból meg újból, mert a pénz számlálva jó! (S a feleség verve, mondja egy böles székely közmondás.)

Erre aztán a pap is elévé a halottak könyvét. Bediktáltatá a halottnak nevét, korát, betegsége nemét stb

— Mehet, Mezei; holnap lesz a koporsótétel s holnapután reggel a temetés. Értette-e.

— Értem, istálom!

Délben szeltében hirdették a harangok, hogy halott van. »Szaggatnak» — úgy hívják a négy harang összesírását. A kis harang ilyenkor kitesz magáért

s folyton fáradhatatlanul csilingeli: „Szent Antal, szent Antal, főzz kását!”

Hát az onnan van, hogy a halotti torra kását szoktak főzni hogy a sirástól kifáradt részvevők szíve meg legyen vigasztalva. Tudják már, hogy Dombi Mártonnál marháit ütöttek, azaz hogy tulkot. Nyolcz komaasszony fogja a főzés tisztjét teljesíteni. Na, bele is kóstolnak azok a fazékba rendre s fel is öntenek bánatukban a konty alá! Az alszegi vén Szikráné már ott sürgölődik a halottas ház körül. Ő lesz a fő-síratónő. Rigmusokba önti ki gerjedelmeit s túlzokogja valamennyijét.

Már kitették az udvar pázsitos közepébe a fakó koporsót. Körülállják a szomszédok, a rokonok.

— Ej, ez a Csutak Jánosné be pecczesen lép; s még most is piros eszimat visel, pedig már asszony volt, mikor én a porban játszottam — mondja Gegő Julis, a „tulipán”. (Mert mindenkinek van gúnyneve.)

— No ez a „Tulipán” is árulja magát, pedig a kutyának se kell — szól Fazakas Pistáné, a »radinás», így nevezve, mivel minden keresztező lakomán (radina) részt szokott venni.

De most hirtelen mozgás támad. »Jó a pap!» susognak a sorok. A fehérnépek egyenetlik a fejruhájukat s Szikráné előtölul a koporsó közelébe. Kéz-dődik a síratás.

Az özvegy ráborul a halottra: »Jaj, jaj, édes uram! Hogy megijesztettél egyszer, mikor este a kapu háta mögé bujtál s reám így kiáltál: beh! Már ezentül senki hajnalban nem ébreszt és nem mondja, hogy hajtsd ki a tehenet, Kati! Jaj, jaj, jaj!»

jairól, egy kissé baj, mert az ellenzék jó érvelőt veszített ő benne, a kormánypárt pedig nyert egy — szavazatot. Factum infectum fieri nequit.

Az államosítás vitája tisztos időig fog elhúzódni.

Lesz ám alkalom még a sétára, a honnan a concert sem fog hiányozni. Az elnöki cseppettyű kénytelen lesz sokat sivítani, meg is fenyegetik egymást a képviselők, vagy egy része tüntetőleg kivonul s a másik része tüntetőleg — benn marad; pompásan fognak személyeskedni s a zajongó karzatot ki is ürítetik, de: adja az ég, ne csalatkozzunk az igazság, a jogos követelmény sikerében; maradjon ébren a gondos figyelem s merítsék érveiket a t. honatyák az ésből és szívből. Legyenek okosak de soha szívtelenek.

Az államosítás kérdése nagyon fontos. De ne tekintjük ezt oly elkerülhetetlen valaminek mely eszünkbe juttatja a mesebeli kútásást. A bölcs előljáróságunk nagyon száraz időben víz kellett. Erőt parancsolt ki s azt mondotta, hogy itt meg itt ásni kell, mert a forrás ottan okvetlen ki fog bugygyanni. A gyakorolt munkások kérték a bölcs várakozását az előljáróságnak, bár addig, míg egy keveset esni fog. Nem használt a kérelem. A munkások ástak, de olyan helyt, melyet a talajvíz épen kikerült s a végén mi történik? addig ásnak, míg keresztülásták a földgömböt s kiesnek, a türelmetlenkedő előljáróság pedig utánunk szintén kiesett, ki tudja hova. Denique: azon a helyen kutat nem építettek, hanem ástak egy lyukat, a mit soha nem lehetett — betömni.

Politikai szemle.

Németországban a Bismarcknak hódoló lapok heves támadásokat intéznek Ausztria-Magyarország ellen s nem szünnék eléggé dicsérni azon eljett elnyit, melyet az esetleg Oroszországgal kötött szerződés biztosított volna Németországnak. Persze, ezek amolyan eszeveszett kifakadások, minőket a német sajtó tekintélyes része méltatlankodva utasít vissza s odaiktatják, hogy ilyen förmedvények sohasem fogják a németországi közvéleményt tolmácsolni.

Angolország minden valószínűség szerint vagy be fog lépni a hármasszövetségbe, a miből aztán négyes lesz, vagy legalább is tényekben fogja beigazolni, hogy érdekazonosságot lát főforogni a hármasszövetség és a saját politikája között; különben is Anglia és Németország a legjobb baráti viszonyban állanak s a német császár jövő hóra tervezett angolországi útja sem leend a vélemezett politikai missió következményei hiányán. Hogy ez csak a békét involválja magában, bizonyítja a »Standard« cz. kormánypárti lap észrevétele, ki a német császár tervezett látogatását a legkésőbb örömmel veszi tudomásul.

Olaszország és Anglia között bizalmas természetű közeledésről szólnak a külföldi lapok. Minden esetre érdeklődésről van szó, de azért a hármasszövetségre is háramlani fog ebből az el nem maradó haszon, mert világos, hogy előre nem látható bonyodalmakat Anglia sem nézhetne tétlenül.

Franciaországban erős áramlat indult meg, mely az olasz-angol barátkozás folytán utóbbi a köztársaság declarált ellenségének tekinti. Portugáliában ez idő szerint győzött a békepárt, mely az Angolországgal kitört viszályt diplomáciai úton óhajtotta kiegyenlíteni. Az angol sajtó a békés irányú törekvését az alsó-háznak örömmel üdvözölte.

Az állami közigazgatás.

(Vége.)

A kormány egy kissé túlbuzgó, igen akaratos A megyei életnek a nemzet történetében nagy érdemei vannak, ámbar a rossz oldalai sem hiányoztak. De ez sohasem jelentheti azt, hogy megkellene semmisíteni ezért az egészet. A magyar nemzet — dacára a szokás s az idő interpretált módosító hatalmának — soha sem fog megbarátkozni, az olyan egyseges állammal, melynek közigazgatásában édes kevéssé, majd semmi befolyás sem engedtetik meg az ő részére. Mert, hogy az államosítás keresztülvitelével a mikor csak kinevezés lesz, oda lesz dova az egész ország a kormány bölcs belátásának s mindig kérdéses önzetlenségének, ez soh'sem igényel nagyramenő érveléseket. S hogy az államosítás kérdésében a legvitatottabb, egyúttal a legkényesebb a választás, vagy kinevezés fontos elve, azonnal szembeötlő. Ha a javaslat keresztül megy a maga betűszerintiségében s ezt a pressio biztosítja — akkor újlag egy oly csapást kap a nemzet törzsfája, hogy félni lehet a legszomorítóbb következményektől.

Ha győzend a kinevezés monstruma, úgy az országnak szépen beteszik az ajtót a maga rendje szerint. Nem azért, mivel a kinevezés elve valami olyan absurdum lenne, melytől irtózni kell. Csakhogy ám a választásban is van valami. Ottan a nemzet mégis csak közvetlenebbül ellenőrködhetik azok fölött, kiket a bizalmával megtisztel. Ha nem tetszik a választottja, egyszerűen kiadja az utat, de a kinevezettel szembe meg van kötve a keze; az tehet, a mit jónak lát, s ha besűgják ott fenn, hogy ez itt lenn nem tetszik, hát egyszerűen elteszik, vagy nyugdíjazák a nemzet terhére.

Aztán az sem valótlan, hogy egy körben a concentricus körök mindinkább távolodnak, a kormány kinevezéseknél soha sem fog a kellő érdem szerint eljárni, tudja is, valjon ez, meg ez méltó-e tisztére, vagy sem? jó hangzású neve lehet, vagy hatalmas protectorok, kardoskodnak érette s az illető megtéttik nagy úrnak. Az, hogy egy névsorból kinevezünk valakit, képzelhető örültség.

Tudnia kell a kormánynak micsoda ember ez meg ez, micsoda politikai elvei vannak? erről pedig csak hivatalos uton szerezhethet tudomást magának. S hogy míg elérkezik a titkos jelentés Budapestre, szépen ki is nöheti magát, az is igaz, s hogy épen az előléptetésre, vagy méltóságára érdemesek fognak-e kineveztetni, fölötte kérdéses marad. De ha megvalósul az állami közigazgatás, s i lesz a képviselőválasztásokkal?

Jobb lenne semmisnek mondani ki a választási törvényt, semmint rútt czégernek meghagyni. Hiszen a kinevezett m. kir. államhivatalnokok csak nem fognak a kormány ellen szavazni, mert akkor egyszerűen menesztetnek, hát lehet-e választás ott, hol nincsen hatalmas ellenfél? A burokratia megfogja tenni a magát; hű lesz, odaadó, szolgál egészen az undorig. A következményeiről meggyőz a jövő. Aztán: ments Isten az ily fajta közélettől. Üzzük vissza az idegeket, nehogy még rosszabb híreket terjesszenek felőlünk. E lovagias nemzetből lesz egy tekintélyes nagyságos, méltóságos csatlóshad. Videant!

A zernesti szárnyvasút bejárása.

Brassó, 1891 június 6-án.

A Brassó—háromszéki helyi érdekű vasút zernest—brassói vonalának műtanrendőri bejárása Nedeckzy Gyula miniszteri titkár vezetése alatt mai napon foganatosított.

Az összejövetel a m. kir. államvasutak brassói állomásának főlvételei épületében s az indulás délután 3 órakor történt.

Minden a vonalon lévő épületet, műtárgyat és útátjárót részletes vizsgálat alá kellett venni, a vonat 6 óra 30 perczkor érkezett Zernestre.

A földszíntett állomásoknál jelenvolt sokaság a berobogó vonatot mindenütt örömtelt éljenzéssel fogadta.

A mintegy 60 tagból álló társaság rövid időre meglátogatta a zernesti cellulose-gyárt és 7 óra 40 perczkor visszaindulva, 8 óra 35 perczkor így tehát 55 percz alatt visszaérkezett a Brassó—bertalani állomáshoz.

A bizottság az építés helyes és czólszerű voltának elismerése mellett a Brassó—Zernesti vonal megnyitását illető helyen ajánlatba hozza, a minek megtörténte a közelebbi napokban várható.

Ezután a bizottság összes tagjai s még mintegy negyven személy Arnoldi Leó fővállalkozó vendégeiként a »Bukarest« szállodába mentek.

A társas vacsora alatt természetesen nem hiányzottak a vegyesen magyar és német nyelven mondott felköszöntők.

Nagy lelkesedés és éljenzéssel fogadtattott a Tompa főjegyző által Baross Gábor miniszterre, mint reménység szerint a Brassó—háromszéki vasútvonal megnyitása alkalmával a vármegyének leendő vendégére, továbbá Pótsa főispán által szép és lelkes szavakban az építés alatt álló vasútvonal útján Háromszék és Brassóvármegye népessége közt létrejövő szorosabb kapocs és még jobb egyetértésre emelt felköszöntők.

Poharak emeltettek minden a vasút vonal létesítése s műtani bejárása körül közreműködöttkre, végül jó cigány zene mellett a kedélyes társaság éjjeli két óra után szétoszlott.

A brassói ipari raktárszövetkezet alapszabályainak tervezete.

1. §. Alulírottak a kereskedelmi törvényben (1875. évi XXXVII. t. cz.) a szövetkezetekre nézve foglalt határozmányok alapján és a jelen alapszabályok erejénél fogva egy szövetkezetet alakítanak: »Brassói árucarnok, korlátolt szavatosságú szövetkezet« czéje alatt.

A szövetkezetnek székhelye Brassó város (Brassó-megye).

A vállalat czélja és tárgya.

2. §. A vállalat czélja az: közös gazdálkodás útján a tagok termelő- és hitelképességét oly módon előmozdítani, hogy a szövetkezet a tagok által előállított piaczképes árukat közös raktárban való elhelyezésre átveszi, ezen árukra értékük $\frac{2}{3}$ részéig előleget nyújt, a beraktározott áruknak úgy a belföldön, mint a külföldön leendő elárusításáról bizományképen gondoskodik, a tagok részére megbízásokat és megrendeléseket közvetít, azoknak nyilvános szállításokban való részesítését előmozdítani igyekszik, szóval ezen alapszabályok keretében mindazt foganatosítja, a mi a brassói ipar fejlődését előmozdíthatja.

A beraktározott áruk kicsinybeni eladása a raktárból nincsen kizárva.

Alaptőke és forgótőke.

3. §. A szövetkezet alapvagonya áll: a) a tagok üzletrészeiből, b) a tartalék-alapból.

4. §. A szövetkezet forgótőkéjét képezik: a) a tagok üzletrészei, b) a szövetkezet részéről felvett kölcsönök, c) a begyűlt raktárdíjak és proviziók.

Tartalékalap.

5. §. Netaláni veszteségek fedezésére egy tartalékalap alakítatik, még pedig az évi tiszta nyereség 20%-a fordítatik erre.

Ha a tartalék-tőke az üzletrészek összegének kétezeresét eléri, csak saját kamataival szaporítatik, eltekintve netaláni veszteségek fedezése által beálló csökkenéstől, a mely esetben a fenti határozmány az évi tiszta nyereség 20%-ának erre való fordítását illetőleg újból hatályba lép.

A tartalék-tőke külön kezeltetik és valamely biztos hitelintézetnél, vagy jól fundált értékpapirokban helyezendő el.

A tartalék-tőke a szövetkezet időnkinti tagjainak közös vagyonát képezi és a szövetkezet felosztása esetében az üzletrészekhez képest a tagok közt felosztatik.

Az üzletrészek.

6. §. Az üzletrész tagonként 25 frrtal állapítatik meg és a tagság időtartamán belül sem részben,

sem egészen a szövetkezet pénztárától nem vonható vissza.

Az üzletrész következőképen fizetendő be: a belépéskor 5 frt fizetendő be; a maradvány 2 frtnyi egymásután következő havi részletekben fizetendő.

Az egyes tagok egynél több üzletrészt is szerezhettek meg.

Minden tag a befizetett üzletrészt illetőleg egy külön könyvecskét kap, a melyben az igazgatóság a teljesített fizetéseket nyugtázza.

Az üzletrészek csak a választmány beleegyezésével ruházhatók át.

Minden tag a szövetkezetbe való belépésével kötelezi magát, 6 éven át legalább egy üzletrészszerrel a szövetkezetnek tagja lenni.

A szövetkezet tagjai.

7. §. A szövetkezet tagja minden önálló, feddhetlen iparos (és gyáros) lehet, a ki Brassóban állandó lakhelyvel bír.

Azonkívül a tagságot nem Brassóban lakó iparosok (és gyárosok) is megszerezhetik. Azon czélból pedig, hogy a brassói szövetkezeti tagok szakérdekeinek ne támadjon egészségtelen verseny, ilyen iparosok csak akkor vehetők fel, ha a választmány $\frac{2}{3}$ többséggel a felvétel mellett határoz.

Azonkívül olyan feddhetlen magán és jogi személyek is léphetnek be a szövetkezetbe, a kik nem tartoznak ugyan az iparos osztályhoz, de üzletrészekre való aláírás által a szövetkezet nemese czéljait előmozdítani kívánják. Ezen tagok száma azonban az iparos tagok $\frac{1}{4}$ részét soha sem multhatja felül.

A tagság a jelen alapszabályok aláírásával a választmány által történt előleges formaszerű felvétel után szerezhetik meg.

Az 1-ső és 3-ik pont alatt felsorolt személyek felvétele iránt a választmány egyszerű szótöbbséggel határoz. Mind a három esetben azonban nem köteles a felvétel megtagadására vonatkozó indokokat az illetővel szemben megismertetni; a brassói iparos osztályhoz tartozó egyének azonban a felvétel megtagadása ellen a közgyűléshez felelőseknek.

(Folytatása következik.)

A brassói férfi-dalegyelet estélye.

Volt alkalmunk részt vehetni a brassói férfi-dalegyelet szombaton rendezett dalestélyén. Világos dolog, hogy a dalestélyeken, azaz minden nyilvános előadásnál kettős tekintet irányadó: az erkölcsi, illetőleg a művészeti hatás és az anyagi.

A műsorban jelzett időre a terem megtelt, nem szokásosan, de a tényhez híven szólva, a zsufolásig.

A kik netalán $7\frac{1}{2}$ óra után jöttek csak néhány perczezel, szépen elkétek s szórakozhattak a helykeresésben, a mi csak elvétve vezetett sikerhez, akkor is fődolog volt egy gazdátlan szék s legfőbb: egy archimedesi talpalatnyi hely. A terem csakúgy visszhangzott az élénk eszmecserétől, a fiatal szász leányok könnyed nevetéséből következtetni lehetett arra, hogy otthon vannak s örülnek a mai estélynek.

Ha mostan áttérünk az előadás azon hatására, a melyből az estély niveauját itélnők meg, álljanak a következők.

A műsor egészen tavaszias színezetű volt, helyzetszerű.

A dalegyelet maga szép számú tagokból áll. Van anyag elég, de sajnos, hogy nem jutott belőle kellő arányban és erőben minden hangra. Legjobban tetsettek: »Der Barde«, »Frühlingsahnung« (vegyes kar), »Ständchen«, »Mailied« és »Grün«. A »Ständchen«-ben csinos volt a hárfakíséret a dongókarral. A tenor-solo ugyan számos évi gyakorlat mellett bizonyít, de baj, nagy baj, ha nincs meg azon erő, a mit e szó »tenor« magában kifejez, hogyha hiányzik a szép lágysága és természetessége e kényes és szigorúan megítélt hangnemnek. A kar maga együttesen kitűnő erő, de hasztalan keresünk jó tenort, pedig a harmoniából sokat von le az, ha van kíséret, de magára a dallamra csak következtetni lehet.

Még azt is tapasztaltuk, hogy a szombati estély műsorából véletlenül kifeledek a változatosságot. Némelyet bátran ki lehetett volna cserélni. Nem ártott volna a lassú középgyorssal párosítani, recitativ-t scherzandóval. Túlsok volt az olvadékonyból. — No, de nem kívánhatunk mindig tökéletest. A karmester elég buzgalmat fejtett ki, ez meglátszott, de ugyan miért felede el a dallamtól el nem tagadható színezetet? A piano és forte alig különböztek s több volt, igenis sok a forte. Pedig hisszük, hogy volt a kikerestett darabokban pianissimo, tempo, ritenuto, con animo, con espressione stb.

10 órakor a műsor véget ért s egészen hajnali 3 óráig reszkettette meg a lányoktól annyira óhajtott tánc a »Central« nagy termét.

Hanem jó lenne kevésbé üzletszerűleg kezelni az ilyen estélyeket, hol csak kedélyességnek szabad érvényesülnie, mert bizony az az összezufolódás, ember ember hátán az egész társaságot saját maga magának tette alkalmatlanná. Rekkenő hőségben hallgatni végig egy műsort, kevésbé élvezetes.

A törekvés, a jóakarát meglátszott. S tudva azt, hogy számos, sőt túlnyomóan intelligens tagjai vannak a dalegyeletnek, jövő alkalomra többször tartott próba s alaposabb praecisio még szebb eredményt fognak feltüntetni.

T a n ü g y.

A brassói m. kir. állami polgári leány- és elemi iskolák 1890—91-ik tanévi vizsgálatainak sorrendje.

Junius 14-én d. e. 9—12 óráig az elemi és polgári leányiskolai rom. kat. vallású tanulók a hittanból. Junius 14-én d. e. 10—12 óráig az elemi és polgári leányiskolai ev. ref. vallású tanulók a hittanból saját templomukban. Junius 14-én d. e. 10—12 óráig a polgári leány- és elemi iskolák ágost. evang. vallású tanulói a hittanból saját templomukban. Junius 14-én d. e. 11—12 óráig a polgári és elemi leányiskolák görög-keleti vallású tanulói a hittanból. Junius 14-én d. u. 2 órakor az elemi fiúiskolai ev. ref. vallású tanulók a hittanból saját templomukban. Junius 15-én d. e. 9-től a polgári leányiskola II., III., IV. osztálya ének és zenéből. Junius 16-án d. e. 8—11 óráig az elemi fiúiskolai rom. kat. vallású tanulók a hittanból. Junius 19-én d. e. 8 órakor a bolonya külv. vegyes iskola I. és IV. osztálya. Junius 19-én d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor a bolonya külv. vegyes iskola II. és III. osztálya. Junius 20-án d. e. 10 órakor a polgári leányiskola mind a négy osztálya tornaszatból. Junius 22-én d. e. 8 órakor a polgári leányiskola I. osztálya. Junius 22-én d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor a polgári leányiskola III. osztálya. Junius 23-án d. e. 8 órakor a polgári leányiskola II. osztálya. Junius 23-án d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor a polgári leányiskola IV. osztálya. Junius 23-án d. e. 8 órakor a belvár. elemi fiúiskola II. osztálya. Junius 24-én d. e. 8 órakor a belvár. elemi fiúiskola III. és IV. osztálya. Junius 24-én d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor a belvár. elemi fiúiskola I. és V—VI. osztálya. Junius 25-én d. e. 8 órakor a belvár. elemi leányiskola II. és IV. osztálya. Junius 25-én d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor a belvár. elemi leányiskola I. és III. osztálya.

A vizsgálatok az illető intézetek helyiségeiben, még pedig az elemi iskolai osztályvizsgálatok ugyanazon időben két tanteremben tartatnak, s ugyanott lesznek kiállítva a női kézimunkák is.

A brassói rom. kath. elemi iskolák 1890—91-ik tanévi vizsgálatainak sorrendje. Junius 23-án d. e. 8—12-ig a IV. fiú-osztály. Junius 23-án d. u. 3—6-ig a III. fiú-osztály. Junius 24-én d. e. 8—12-ig a II. fiú-osztály. Junius 24-én d. u. 3—6-ig az I. fiú-osztály. Junius 25-én d. e. 8—12-ig a III—IV. leány-osztály. Junius 25-én d. u. 3—6-ig a II. leány-osztály. Junius 26-án d. e. 8—12-ig az I. leány-osztály. Junius 26-án d. u. 3—6-ig a bolgarszegi vegyes iskola. Junius 29-én reggel $\frac{1}{8}$ órakor »Te Deum«, ezután záró-ünnepély, mire az érdemsorozatokat felolvastatnak a jutalmak kiosztatnak.

A szülők és iskola barátok mind a vizsgálatokra, mind a záróünnepélyekre tisztelettel meghívatnak. Az igazgatóság.

HELYI HIREK.

Kinevezés. Mint hiteles forrásból értesülünk, a brassói kir. járásbírósnágnál jelenleg üresedésben levő albiró állásra a városunkban ismert Dr. Bartha Gerő maros-vásárhelyi kir. törvényszéki jegyző fog kinevezettni. Szerencsét kívánunk úgy neki a megérdemelt előléptetéseért, mint a kir. járásbírósnak is a nyert kitűnő bírónak.

Erettséget tett deákisasszony. Dr. Roth József, széles körben ismert helybeli orvosnak a lánya, Zsófia k. a., ki bámulatos szorgalommal tanult ez időig s a 8. gymnasiumi osztály kivételével valamenyiből sikeres vizsgákat állott ki, szombaton f. hó 6-án letette az érettségi vizsgálatokat is. Úgy az írásmint nemkülönböztetve a szóbeli is kitűnően sikerült. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a folyamodványnak helyt adott, a deákisasszonyt szépen kikérdezték s érdemesítették az érettségre, nemsokára kezébe kapja a szokásos testimoniumot és ott áll, hol évenként annyi kikerülő végzett fiatal ember — pályaválasztás előtt. A szép sikernek őszintén örülünk s mi magunk is hozzá fűzzük a többiekhez e két szót: sok szerencsét!

Új pavillont fognak építeni értesülésünk szerint az alsó-sétátéren, mely egyúttal egy csarnok jellegével bírna, hol a zenekar számára külön hely lesz Valószínűleg a czukrázda helyébe fog épülni.

A »Spreng«-hegy alatti u. n. időszaki forrás, mely tavaly november hó végén teljesen elapadt, f. hó 5-én újból feltört, kristálytiszta, üde vízzel.

Árúdijszabályzat a zernesti vonalon. Egy a beavatott helybeli érdekeltektől kaptunk olyforma hírt, hogy az alig $4\frac{1}{2}$ kilométer utat kitevő zernesti vonalon egy kocsirakomány ára 9 frtban fog megállapítani egyik állomástól a következőig. Minthogy a további megjegyzéseket közvetlen személyes értesülésünkkel tesszük függővé, egyszerűen az érdekeltek figyelméért közölni kívántuk ezen észrevételt.

Meteorhullás. Tegnap esti 10 óra 9 perczkor a mi számításunk szerint, északnyugati irányban ritka szép meteor hullott alá. A különben sötét égboltozattól hirtelen előtűnt egy tűzgolyó, s rémítő gyorsasággal haladt lefelé. Utját egészen megvilágította s aztán hirtelen szétpattant. Kíváncsiak vagyunk, vajjon nyílt-e alkalom e tüneményt egyéb vidéken is megfigyelni.

A vásár utóhangulata. Már említettük, hogy az idei tavaszi vásár a hozzáfűzött reményeket csak megközelítőleg sem elégtette ki. Olyan lanyhán folyt le, minőre alig van eset. És mi teljesen indokolatlannak tartjuk, hogy a »Kr. Z.« szombati számában tért engedett a rendőrség azon panaszának, miszerint az ilyen országos vásári intézmény idejét multa s a sok herce-hureza miatt kívánatos lenne a beszűntetése. Ha mi azt mondjuk, hogy Brassó végvidéki város, hogy a szomszédos Románia épen mihozzánk látogat el s vásárol dúsan be, s a vásári intézmény nem kevésbé emeli városunk ipari élénkségét, hogy a vámháború miatt igen sokan jönnek személyesen a szomszédos Romániából közénk, hogy nagyobb mérvű bevásárlásokat eszközöljenek, ha végül azt is megjegyezzük, hogy az ilyen tervezett megszüntetésbe a mi iparosainknak is van beleszólásuk, azt hisszük, kimerítő volt a tárgyilagos replica.

Helyreigazítás. Lapunk múltj számában nyomtatás közben egy sor érthetetlen módon megcsúszott. Vezércikkünkben ugyanis a 3-ik hasábjában a sor »ifjak betegségyező egylete« a 3-ik bekezdésének a folytatása. Továbbá e szavak után »S e miatt aztán...« következik »sem az egyik, sem a másik nem képes...« A 3-ik hasábj első bekezdésében pedig »egyrészt« helyett »egyaránt« veendő.

VEGYES HIREK.

A jubiláló fővárosi ezred. A nagy-szebeni ezrednek a jubeliumáról megemlékeztünk. Mostan a fővárosban állomásozó Mária Terézia ezred, mely magyar erődétülte jubileumát. Az ünnepély impozánsan folyt le a budai vérmezőn. Az nap az egész ezred a főváros vendége volt. A zászlóra a szalagot Mária Terézia főhercegnő tűzte fel. A főváros pedig 10.000 frtos alapítvánnyal tette emlékeztetéséül junius 6-át. Érdekes tudni, hogy ez az ezred 62 évig távol volt Magyarországról, mert a szomszédunk félt jó magyaros szellemétől. Alig 9 éve van hon. Hajdan magyar főurak voltak a tulajdonosai, magyar volt a lobogója, vezényelve; most persze mindez másként van.

Ritka önzetlenségéről tanuskodik egy Juhász György nevezetű hazánkfia, ki a »F. U.« szerkesztésébe azzal állított be, hogy adjanak utat-módot, miként szolgálhatja »ingyen« Kossuth Lajost, a »felséges« kormányzó urat. Ilyen őszinte keresetlen kegyelet biz'a manapság ritka. Sokan tanulhatnának belőle, mi az az igazi kegyelet.

A kolozsvári vízvezeték nemsokára készen lesz. A lakosság tömegesen jelentkezik bevezetésért s valószínű, hogy az addigi egészségtelen ivóvíz helyett, mely Kolozsvár egyik riadalmát képezi, tiszta, jó vízzel fog a város ellátni. A nagyszámú pártolás után itélve, a városnak ez a vállalata ki fogja fizetni magát.

Heves földrengés. Olaszországban junius 7-én hajnali 2 óra 8 perczkor erős földrengés rémítette meg a felső-oroszországi takókat. Velence, Milano, Marenga, Pregnago, Pavia Calavena legtöbbet szenvedtek. Távirati jelentés szerint több ház összeomlott s emberélet is esett volna áldozatul.

Az oroszországi zsidóüldözések még tartanak s nálószerű, hogy az oroszok részéről föltételezhető kitartás a barbarizmusban nem is fog egyelőre szűnetelni. Az üldözöttek seregestől menekülnek s a németországi vasúttal el vannak lépve a menekülőktől. Szomorú képet nyújtanak az üldözöttek, mivel bizalmatlankodva embertársaikban, óvatosan, félve szállanak ki az utazó kocsiokból. Nagy számmal érkeznek Magyarországra is. Hogy van-e haszon a jövevényekben, egyelőre nehéz eldönteni, de annyi áll, hogy idegen szokásokat hoznak közénk, nem ismerik közéletünket s a magyarországi zsidók elég helytelenül tesznek, ha titkon előmozdítják a tömeges bevándorlást, mert az által ép saját existenciájukat veszélyeztetik. Kívánatos lenne a kormány intervenciója.

Londonban, úgy látszik, ködös Albion fiainak vérmérséklete még sem oly nyugodt, mint a hagybeszélők. A játék-szenvedély valószínűleg mániává nőtte ki magát. Számos titkos club van az angol fővárosban, hol a legelőkelőbb egyéniségek óriási összegekben játszanak csupa unaloműzés, meg játékdühéből. Ebből egy szépséges per, az u. n. baccarat per keletkezett, mely hamis játékkért provocáltatott, s mint tanú, a kihallgatottak közt a walesi herceg is jelen volt.

Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárak!

SABADEANU J. cipő- és kalapáru-raktárában

Brassóban, Kapu-utca 10. út 485. régi SZ. a.

Ritka alkalmi vétel és eladás!

Egyik legnagyobb cipőgyári társaság feloszlása következtében sikerült egy nagy részlet divatos, solid, újkészítmény és mind kézzel dolgozott (nem gépen varrott) cipőárut oly jutányos áron bevásárolnom, hogy ama kedvező helyzetben vagyok, miszerint — a míg a készlet tart — egy pár finom férfi czugos topánt vikszosbőrből vagy papentbőrből

* csupán 2 frt 90 krért, egy női zerge- v. patent bőr cipőt 2 frt 80 krért *

árúsíthatok, azonban csak készpénzfizetés mellett.

Keveset nyerni! Sokat árusítani! Semmit felírni! ez az én elvem

A nem parthiárak körülbetűli leszállított árai:

Férfi cipőárak:	Női cipőárak:
Vikszosbőr czugos topán szel- gezeve 3.10	Patentbőr czugos topán . . . 2.90
Patentbőr czugos topán szeg. 3.50	Vikszos és buoffbőr 2.80
Zerge- vagy borjúbőr . . . 3.80	Zerge sattinbőr legfinomabb . 3.80
Legfinomabb francia vikszos keztüdbőr czugos topán . 4.50	Keztüdbőr legfinomabb . . . 3.80
Legfinomabb francia salon- lack czugos topán 4.80	„ lakkbőr besetz-el . 4.50
Legfinomabb francia kiddbőr czugos topán 4.50	Hegymászó topán 3.80
Patent és vikszosbőr hegy- mászó topán 4.50	Brünel czugos cipő 2.80
Kivágott sétaczipők . . . . . 3.—	„ kivágott cipő 2.50
Legfinomabb borjúbőr vikszos félesizmák 6.50	„ és zergebőr salonczipő 2.—
Valódi orosz bagaria vadász- térdesizma 9.50	Zerge és patentbőr kivágott fűzős cipő szegezett . . . 2.60
Bagaria vadász térdesizma . 7.50	Drill és vászon fűzős cipők 1.80
Kemény tehénbőr munkás- csizma 5.50	Házi és tornaczipők és pan- tofflik . . . . . —.80
Házi és tornaczipők és pan- tofflik . . . . . —.90	Gyermekek zergebőr gombos- topán 1.25
	Gyermekek fűzős cipők minden színben . . . . . —.45
	Arkülönbség: besetz és káplival 50 kr; kettős talp 30 kr; felső kettőstalp 50 kr; gombolás és debardner 50 krral több.

Minden itt fel nem sorolt cipőárak leszállított áron kaphatók.

Különlegességek a legfinomabb karlsbadi cipőárakban, francia chevreaux, polonás, sport gombolás és párisi fűzős cipők, férfiak és nők számára mindig nagyon leszállított áron kaphatók.

Megrendelések mérték után, valamint javítások is elfogadottnak s pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések a nagyság száma, alak és minőség megnevezése mellett utárvét mellett teljesítettnek és meg nem felelő kicseréltetnek.

Nagy raktárt tartok fenn továbbá férfi- és gyermek filcz és spárteri kalapokból bámulatos olcsó árak mellett. — Bőr gamasnik, úti és komódsipkák 30 krtól fennebbi áron. (124) 1—10

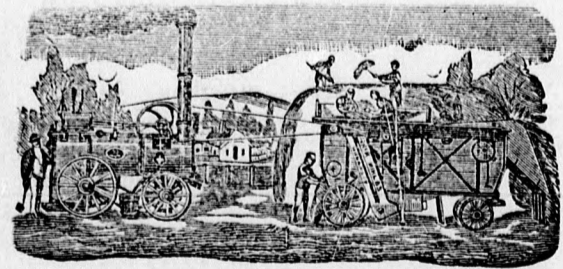
Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárak!

A m. kir. államvasutak gépgyára

legujabb szerkezetű, a gyakorlatban legjobbaknak bizonyult, felülmúlhatlan kitűnőségű, fa-, szén- és szalmafűtésre berendezett

6-, 8- és 10 lóerejű locomobiljait

nagy tűzszekrényvel, szab. szikrafogóval, valamint a hazai viszonyokhoz alkalmazott és számtalan versenyen eddigelő legyőzhetlen maradt.

48, 54 és 60 láb széles vaskeretű gőzcséplőgépeit

szabad. meghosz-zabbított rázó-asztallal és sajátos szerkezetű szabad. nagy törekfarostával mely rendkívüli előnyöket nyújtó újításokkal immár közel 1000 darab működik az országban a legkényesebb sikerrel; úgyszintén a locomobil hátsó futókereken könnye- és kényelmesen alkalmazható, új találmányú

Stibor-féle szabadalmazott körfűrészzeit,

melyek egyszerűség és czélszerűség tekintetében az eddigi szerkezeteket messze felülmúlják. Továbbá a legcsekélyebb vonóerőt igénylő, leggyorsabban dolgozó és mégis legbiztosabb kötést végez

Massey Toronto kévekötő aratógépet,

mely a mult évi párisi világhiállítás alkalmával Noisielben rendezett nemzetközi versenyen a világ leghíresebb készítményeivel sikra szállva, a

„Grand Objet D'Art“

nyerte; az egyetlen kitüntetés, mely egy önálló üzemenkés és áruba bocsátható kévekötő aratógépet érhet; végül a legkitűnőbb gyártmányú 2, 2 1/2, 3 és 4 lóerejű gőzcséplőgarnitúráit és legszolidabb szerkezetű járgányos cséplőkészleteit, valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező fizetési föltételek mellett

Fehér Miklós, a m. kir. államvasutak gépgyára vezérigénynöke
Budapest, Üllői-út 25., „Köztelek“.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. (33) 6—6

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Üzlet megnyitás!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a helyi piacon (Főtér, rendőrségi épület) teljesen a mai kor igényeinek megfelelő müipar és férfidivatáru raktárt nyitottam. Raktaromon legjutányosabban beszerezhetők:

A napiszükséglet cikkei, mint szappanok, illatszerek, fésűk, haj- és ruhakéfék, fogkefék, ollók, zsebkések stb, teknőcz, díszhajtűk, strucztooll legyezők; továbbá férfi ingek, gallérok, zsebkendők, harisnyák a legfinomabb minőségig; úgyszintén férfi kalapok és nyak-kendők, tajték és borostyán szipkák, sétatobok, esőernyők, turista öltözékek, esőköpenyek, pénz- és szivartárczáik, legfinomabb bőr-keztüyük és mindennemű férfidivat cikkek.

Különösen kiemelem nagyraktáromat vadász- és lovagló felszerelésekkel és pedig nagy választékban kaphatók: Vadász fegyverek, revolverek, Flobertek és ezekhez töltények és hüvelyek, vadász tarisnyák stb., úgyszintén angol disznóbőr nyerges kantarok, zabolák, sarkantyuk lovagló vesszők és ostorok. Állandó nagykészletet tartok mindennemű utazási cikkekből, mint fa útiládák, kézi bőröndök, váltáskák stb. A nagyérdemű közönséget felhívom üzletem megtekintésére és szíves pértfogását kérve vagyok

Kiváló tisztelettel

Kalenda A. G.

(123) 1—3

Uj díszmü és férfidivat áru-raktár.

Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárak!

Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárak!

Hirdetések fölvetetnek

a kiadóhivatalban

Hirscher-utca 4. sz.

Dr. Szalárdi és dr. Temesváry szülészeti magánintézete

Budapest, VI. Hermina-út 9.
Orvosi felügyelet. — Gondos ápolás.
Jó ellátás. — Ápolási díj egy napra
(a szüléssel együtt) 2—6 frt.
Kivánatra prospectus.

(55) 12—20

Az égvényes savanyuvizek gyöngye!

Erdély gyógy-kincse!

K. I M P É R

É P Á T I

rendkívül szénsavdús és legtisztább égvényes

gyógy-savanyuvíz.

Megbecsülhetetlen gyógyhatású:

a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbetegségeknél, a húgy-szervek összes bántalmainál stb.

Páratlan oldószert az összes nyákhártyák huratos bántalmainál.

• Legkitűnőbb diureticus! •

Savainak szelid hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is — bárki által — folyton élvezhető.

Rendkívül dús szénsavtartalmánál fogva

igen kellemes és tartós íze, valamint a nyelvre ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

• Legegészségesebb borvíz. •

A savanyuvizek pezsgője!

A „Répáti“ savanyuvíz, ezen természetes és tiszta — a maga nemében ritka — ásványvíz kincs, minden észszerű ivónak úgy is mint élvezeti, úgy is mint gyógyital, a belsejébe összes bántalmait ellen lelkiismerettel ajánlható.

A „Répáti“ savanyuvíz — a balneotechnika előirta móddal kezelve — mindig friss töltésben s a természetadta tiszta minőségben kapható és megrendelhető saját raktáromban: Brassó, Széles-utca; kapható továbbá a gyógyszerárakban, kereskedésekben, szállodákban és minden előkelőbb vendéglőben. Tisztelettel

a „Répáti“ gyógyforrás kezelője:
György József.

11 12—*

Az égvényes savanyuvizek gyöngye!

Szives figyelemzetésül! Valódi „Répáti“ savanyuvíz tartalmazó minden egyes üvegnél, a dugasz K.-Impér Répáti égisjellet alatt kell legyen.